

Rigsdagstidende.

1851. Forhandlingerne paa Landstthinget. № 155.

Anden Session.

57de Møde.

Erstagen den 9de Januar.
(Fortsat).

Kirck (fortsat): Det er sagt, at det er uretfærdigt, at denne Byrde hviler paa Enkelte, og jeg skal være enig heri forsaavidt det er paa ufriet Hartkorn og paa Præsternes Hartkorn; thi jeg troer, at man intet Bestemt har om, hvorfor denne Byrde er kastet over paa dem. Derimod troer jeg nok, man kan paa vise et bestemt Vidnesbyrd om, hvorfor enkelte Privilegerede i sin Tid have maattet udrede denne Byrde. Ifald det bliver ordnet ved denne Lov, hvad jeg forsaavidt ikke skal have Noget imod med Hensyn til hvad der senere bliver bestemt, da mener jeg, at Staten har et billigt Krav paa de Giendomme, der nu have udredet Hestene, saaledes at Staten ikke alene har Grund til, men ogsaa har Ret til at betragte de Heste, som hidtil ere stillede eller udredede, som sine egne. De have jo hele Tiden staaet til Statens Disposition, hvilket er os Alle vitterligt, og derfor have jo ogsaa Bedkommende nydt en Godtgjorelse som nævnt. Derfor troer jeg ogsaa, at der ved Ordningen af dette Forhold bør fornemmelig lægges til Grund og sees hen til, at Staten har en bestemt Giendomsret over det Antal Heste, som i § 1 er nævnt. Det være langt fra mig, at jeg skulde ønske, at nogen Byrde skulde hvile tungere paa den ene end paa den anden, især efter den Lighed, som nu findes Sted i vort Fædreland. Det var i Særdeleshed denne Byrde, som gjorde, at Kjøbstæderne og en Deel af det privilegerede Hartkorn havde Forrettigheder, som den anden Deel af Nationen savnede. Men jeg troer derhos, at ligesom man i sin Tid ved Egaliseringen af Hartkornet tog Hensyn til, hvad der kunde være

billigt, nemlig at godtgjøre Noget for den Deel af de nye Byrder, man paatog sig, nemlig, at det privilegerede Hartkorn, som nu blev lige beskattet, fik en Godtgjorelse for de Byrder, som det maatte overtage, saaledes bør dette ogsaa nu være Tilfældet, at det ufrie Hartkorn og Kjøbstadshartkornet, som hidtil har været fri for at udrede Heste, eller den Deel af det, som har været fri derfor, erholder en Godtgjorelse derfor, eller at idetmindste Staten, hvis man ikke vil gaae den Vej, som jeg tillod mig at vise, betragter de udredede Heste, hvis Antal er 1728, som sin Giendom, og at Resten for Fremtiden udredes for fælles Regning, at det Hele bliver en Statsbyrde, ligesom Indkvarteringsbyrden. Det er jo for Landets Vel, der skal sørges ved at værne om det, og hvad der skeer i de forskellige Retninger, saavel med Hensyn til Armeen som Flaaden og i andre Retninger, det maa efter min Formening være en Statsbyrde og bæres af Alle; men, naar man nu er vegen derfra i enkelte Punkter ved at fordele disse Skatter, og man har fundet det billigt og retsfærdigt, at godtgjøre Noget for den forværgede Byrde, som man paatog sig, saa finder jeg ogsaa, at der her kunde være Anledning til at opfaae det Spørgsmaal, om det ikke ogsaa er billigt og retsfærdigt, at den Deel, som ikke før har baaeret denne Byrde, nu ogsaa fik nogen Lempelse eller Erstatning. Man har ved at egalisere Hartkornet, og jeg har, da Sagen her var under Behandling, aldeles ikke tilladt mig at ytre mig derimod, aldeles ikke taget Hensyn til, at Kjøbstædernes Hartkorn har bestandig været paalagt communale Byrder paa samme Tid som den anden Deel af det frie Hartkorn har været fri for disse, og det var navnlig de communale Byrder, hvori man saae sit værste Tryk eller den største Byrde. Der-